

Szigetköz Natúrpark Megalapozó háttér tanulmány

Székely Rita

Pannontáj- Sokoró Natúrpark munkaszervezet vezetője
Magyar Natúrpark Szövetség alelnöke

A natúrpark jogi szabályozása

Természetvédelmi törvény

- Natúrpark fogalma
- A natúrpark elnevezés használatához a természetvédelemért felelős miniszter adhat hozzájárulást

- **Részletszabályok hiánya**
 - Egyes natúrparkok megerősödtek, komoly vidékfejlesztési bázissá nőttek ki magukat
 - Nem működő, de névhasználattal rendelkező natúrpark
 - A natúrpark kifejezést elnevezésükben használó civil szervezetek - pályázati lehetőségek kihasználása érdekében

IGÉNY A JELENLEGI SZABÁLYOZÁS PONTOSÍTÁSÁRA, RÉSZLETEZÉSÉRE

Ajánlások, szakmai iránymutatások

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Magyar
Natúrparkok

**MAGYAR NEMZETI
VIDÉKI HÁLÓZAT**

A négypilléres modell

A natúrparkok legfontosabb jellemzői

- ✓ Jellemzően összetartozó táji egységet alkotnak, tájképi szempontból összetartozóak, vonzók
- ✓ Gazdag természeti és kulturális örökséggel rendelkeznek (helyi, országos védelem)
- ✓ A fejlesztések során a fenntarthatóságot tartják szem előtt
- ✓ Alkalmasak a táji, természeti, kulturális örökségen alapuló turizmusra, rekreációra, ehhez rendelkeznek megfelelő infrastruktúrával, illetve törekszenek annak kialakítására
- ✓ Létük és tevékenységük valós együttműködéseken alapul
- ✓ A natúrpark képviselőire és az operatív feladatok ellátására jogi személyiséggel rendelkező munkaszervezetet hoznak létre

A natúrparki cím adományozásának folyamata

A megalapozó szakmai háttér tanulmány szerkezete

A magyarországi natúrparkok szakmai koncepciójának mellékletében foglaltak alapján

- Kezdeményezés bemutatása
- Helyzetfeltárás (Természeti- táji adottságok, Társadalmi- gazdasági adottságok, A természeti- táji értékek megőrzése, Társadalmi együttműködés, Összefoglaló értékelés)
- A natúrpark fejlesztési koncepciója (Munkaszervezet, Fejlesztési célok, prioritások)
- A tanulmány kötelező mellékletei (térképek, fotók, táblázatok, egyedi tájértékek listája, védett növény-és állatfajok listája)

A natúrpark fejlesztési koncepciója

- ✓ Tervezési időszaka: 5 év (2018-2022.)
- ✓ A négy pillér mentén határoz meg átfogó fejlesztési célokat

Kiemelt fejlesztési célok:

- A natúrparki együttműködő partnerek közötti kapcsolat erősítése
- Együttműködő partnerek számának növelése a civil és gazdálkodó szervezetek, magánszemélyek megszólításával
- Natúrparki tudatosság kialakítása, erősítése
- A partnerek érdekeltségének megteremtése
- A több települést érintő, hálózatos jellegű fejlesztések, a korábbi pontszerű fejlesztések hálózatban kapcsolása
- A natúrpark térségi szintű „láthatóságának” növelése

Táji szintű együttműködések erősítése, szervezetfejlesztés

- ✓ Hatékony szervezeti struktúra kialakítása és működtetése
- ✓ Natúrpark egyesület, mint döntéshozó és operatív jellegű feladatokat ellátó szervezet
- ✓ A natúrpark finanszírozási rendszerének kialakítása, működtetése
- ✓ „Natúrparki település” cím adományozása
- ✓ „Natúrparki együttműködő partner” cím adományozása
- ✓ Kapcsolatok erősítése a natúrparki térség hagyományőrző csoportjai között
- ✓ partnerkapcsolat kialakítása a térségben működő felsőfokú oktatási intézményekkel
- ✓ Kapcsolatok kialakítása, erősítése más hazai natúrparki partnerekkel
- ✓ Szigetköz- Csallóköz határon átnyúló kapcsolatok erősítése táji léptékű, közösségi alapú kezdeményezésekkel
- ✓ Nemzetközi együttműködés a Duna menti védett természeti területek hálózata keretében
- ✓ Kapcsolatok kialakítása, erősítése külföldi natúrparki partnerekkel

Természeti-táji örökség megőrzése

- ✓ Természet- és tájvédelmi szakmai műhely és döntéshozói fórum létrehozása és működtetése
- ✓ Értéktárak / tájérték-kataszterek közösségi alapú elkészítése, fejlesztése
- ✓ Települési értékvédelmi rendeletek megalkotása, aktualizálása, szakmai közreműködés a helyi védett területek és értékek megőrzésében
- ✓ Natúrparki közösségépítő programok szervezése az értékes természeti területek és tájértékek állapotának javítására, helyreállítására
- ✓ A táji adottságokhoz alkalmazkodó agrárgazdálkodás terjedésének elősegítése
- ✓ Özönnövények irtása közösségi közreműködéssel
- ✓ Turisztikai terhelésvizsgálat a vízi turizmus védett természeti területek állapotára gyakorolt hatásának felmérésére
- ✓ A vízi turizmus komplex szabályozási rendszerének kidolgozása, életbe léptetése
- ✓ A biológiai szűnyogyérítés ösztönzése

Környezeti nevelés, szemléletformálás

- ✓ **Natúrparki tájséták és egyéb szemléletformáló-közösségépítő jellegű programok szervezése**
- ✓ **Natúrparki közreműködés a Szigetköz bemutatási hálózatának fejlesztésében, fenntartásában**
- ✓ **Térségi és térségközi erdei iskolai együttműködés**
- ✓ **A tantervek helyi jellegének erősítése, a natúrparki térség oktatási-nevelési intézményeiben**
- ✓ **Szigetköz Natúrpark Ifjú Értékőr Program**
- ✓ **A natúrparki közösség rendszeres tájékoztatása**

Vidékfejlesztés

- ✓ **Natúrparki szelíd térségfejlesztési tervező műhelyek és képzési programok szervezése, megvalósítása**
- ✓ **Helyi életminőség javítása a településkép javításával, közösségi terek kialakításával**
- ✓ **A natúrparki szellemiséggel működő helyi civil szervezetek működésének segítése**
- ✓ **A natúrparki közösség erősítését szolgáló kezdeményezések elősegítése**
- ✓ **Natúrparki szintű együttműködés a minőségi helyi-térségi termékek előállításában és értékesítésében**
- ✓ **Klímabarát települések natúrparki hálózata**
- ✓ **A natúrpark, mint tervezési és fejlesztési térség megjelenítése a területi tervekben**

Turizmus-rekreáció

- ✓ Egységes natúrparki arculat kidolgozása és alkalmazása turisztikai fejlesztések során
- ✓ Natúrparki közreműködés a Szigetköz gyalogos turisztikai hálózatának fejlesztésében, fenntartásában
- ✓ Natúrparki közreműködés a Szigetköz kerékpáros turisztikai hálózatának fejlesztésében, fenntartásában
- ✓ Natúrparki közreműködés a Szigetköz vízi turisztikai hálózatának fejlesztésében, fenntartásában
- ✓ Natúrparki közreműködés a Szigetköz lovas turisztikai hálózatának fejlesztésében, fenntartásában
- ✓ A natúrpark megjelenítése a térségi öko- és aktív turisztikai programokon
- ✓ Natúrparki (helyi) szak- és túravezetők képzése
- ✓ A turizmus fenntarthatóságának erősítése térségi szintű programok kezdeményezésével
- ✓ A natúrparki szintű marketing-kommunikáció
- ✓ A Szigetköz, mint kiemelt turisztikai fejlesztési térség

A natúrparki jövőkép

A SZIGETKÖZ NATÚRPARK

olyan értékőrző és értékteremtő térség, ahol komplex értékszemplélen alapuló helyi-térségi fejlesztések valósulnak meg;
olyan élő és élhető táj, ami magas életminőséget biztosít az ott élők számára.

A NATÚRPARKI TÉRSÉGBEN ÉLŐK

erős natúrparki tudattal bírnak, aminek köszönhetően személyesen és/vagy az általuk létrehozott, fenntartott szervezeteken keresztül aktívan részt vesznek a térség értékeinek megőrzésében és az értékalapú fejlesztésében; helyben megtalálják megélhetésüket, boldogulásukat; együttműködési kultúrája az országos helyzethez képest magasabb szintű és folyamatosan fejlődik; közvetlenül is érzékelik a natúrparki együttműködés és fejlesztések hozzáadott értékét és hasznát.

A NATÚRPARK MUNKASZERVEZETE

több lábon áll, stabil személyi és pénzügyi háttérrel rendelkezik, amiben a térségi szintű forrásteremtés is fontos szerepet játszik;
táji léptékű, térségi összefogást igénylő védelmi és fejlesztési programok kezdeményezője és koordinálója;
összességében komplex értékszemplélettel, hatékonyan és eredményesen működik.

A natúrparki névhasználat

- A natúrparki címet a munkaszervezet kapja
- A munkaszervezet a csatlakozó önkormányzatoknak „Natúrparki település” címet igazoló dokumentumot állít ki
- A többi csatlakozó tag „Natúrparki együttműködő partner” oklevelet kap
- Ezen cím adományozása bármikor lehetséges, új belépők esetén
- Új település csak a natúrpark felülvizsgálatakor csatlakozhat
- A tagok kilépése bármikor lehetséges

A natúrparki névhasználati cím visszavonásának lehetősége jelenleg nincs szabályozva.

„Legyünk a magyar táj gazdái!”
„Összhang a tájban”

Köszönöm a figyelmet!

